

UCHWAŁA NR 02/09/2020

RADY WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

z dnia 7 września 2020 r.

w sprawie zmiany systemu tworzenia i powiększania parków narodowych

Parki narodowe są najwyższą krajową formą obszarowej i konserwatorskiej ochrony przyrody. W Polsce zajmują jedynie około 1 % powierzchni kraju, co w porównaniu z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej (np. Francja – 9,5%, Włochy – 5% czy Niemcy – 2,7%), plasuje nas na jednym z ostatnich miejsc. Mimo tego ostatni Park Narodowy w Polsce – Ujście Warty – został utworzony blisko dwie dekady temu, w 2001 r.

Można zidentyfikować przyczynę tego stanu rzeczy. Załamanie rozwoju sieci parków narodowych w Polsce zbiegło się z istotną zmianą reżimu prawnego tworzenia parków narodowych. Od dnia 2 lutego 2001 r. „określenie i zmiana granic parku narodowego może nastąpić po uzgodnieniu z właściwymi miejscowo organami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego, na których obszarze działania planuje się powyższe zmiany” (art. 10 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody).

Uzależnienie utworzenia parku narodowego od zgody jednostek samorządu terytorialnego, na których obszarze park narodowy miałby powstać – mimo że sprawa ta nie ma charakteru lokalnego, lecz ogólnopaństwowego – budzi istotne i uzasadnione wątpliwości co do zgodności z Konstytucją, w szczególności z jej art. 5, art. 31 ust. 3, art. 74 oraz art. 86. Godzi ono w ciążący na władzy publicznej obowiązek ochrony środowiska i wspierania jego poprawy przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju, jak też w obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego współczesnym i przyszłym pokoleniom. Obecny stan prawny uniemożliwia prowadzenie polityki państwa, gdyż nie jest ono w stanie osiągać celów, które zakłada w aktach planistycznych. Przewidują one bezskutecznie od lat utworzenie co najmniej Turnickiego, Jurajskiego oraz Mazurskiego Parku Narodowego, jak też powiększenie powierzchni innych parków narodowych.

Istniejący stan prawny, wątpliwy konstytucyjnie i w praktyce uniemożliwiający tworzenie oraz powiększanie parków narodowych w Polsce, Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego ocenia negatywnie.

W obliczu zmian klimatycznych i cywilizacyjnych szczególnej wagi nabiera kwestia zachowania cennych przyrodniczo terenów kraju i realizacja konstytucyjnych wymogów ochrony środowiska. W myśl art. 86 Konstytucji każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska. W związku z tym Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego – w trosce o obecne i przyszłe pokolenia oraz wypełnienie woli ustrojodawcy – apeluje o pilne podjęcie prac nad zmianą systemu ochrony przyrody przez wprowadzenie zgodnych z Konstytucją rozwiązań umożliwiających skuteczne tworzenie nowych i powiększanie istniejących parków narodowych w Polsce, z poszanowaniem udziału samorządu terytorialnego.

Uchwała została podjęta przy 68 głosach za, 23 głosach przeciw i 52 głosach wstrzymujących się.

Przewodniczący
Rady Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Warszawskiego
Dziekan WPiA UW
Prof. dr hab. Tomasz Giaro